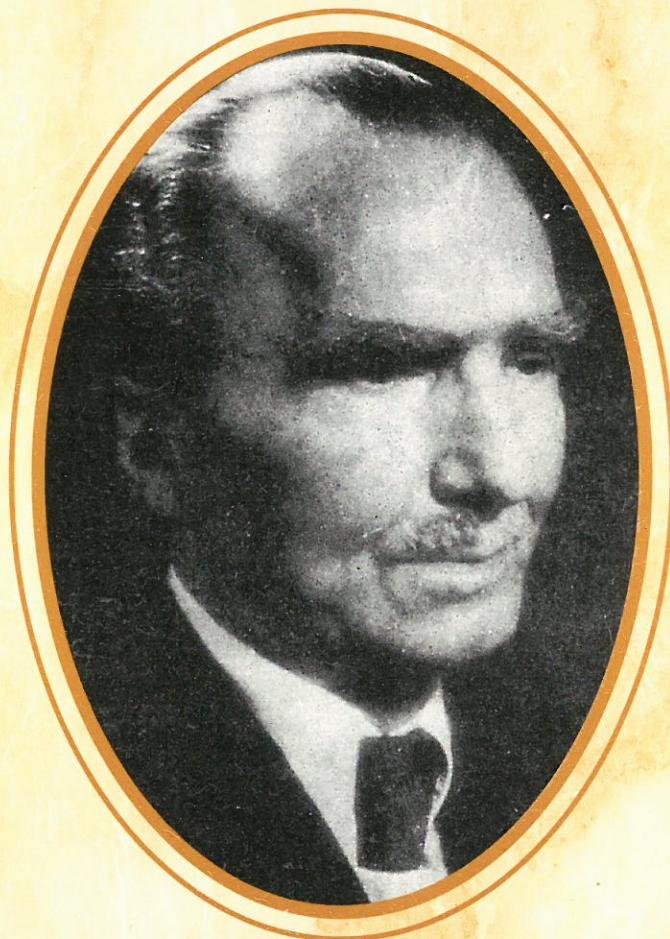

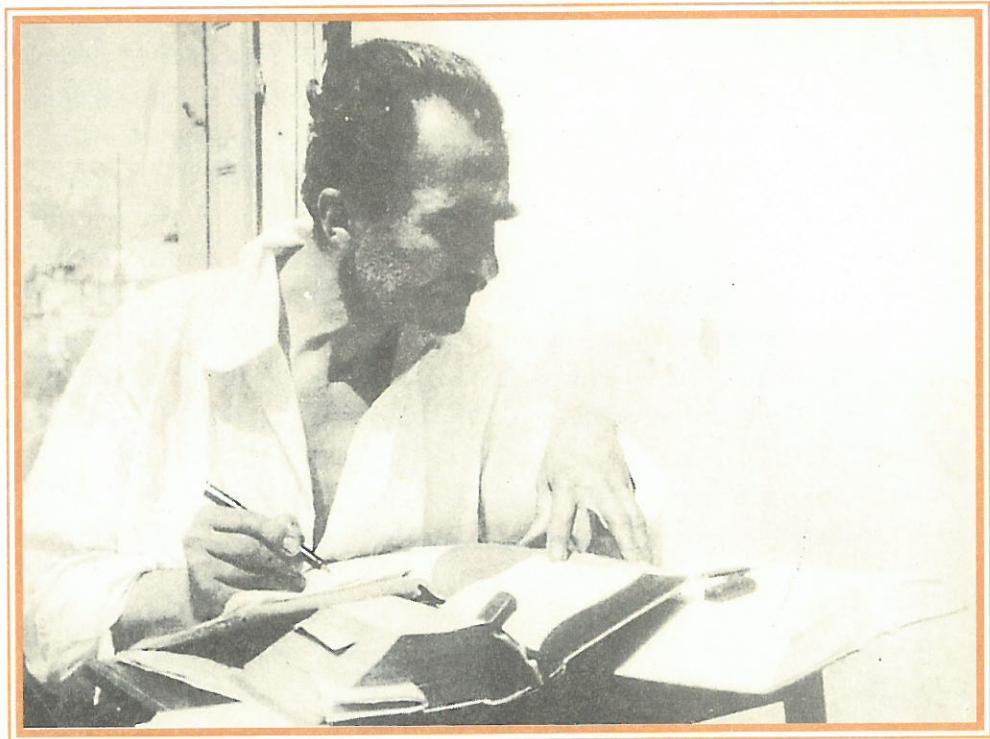
Δικηγορικός Λύιδηρος
Ηρακλείου

1997

*Ο*λη 'ναι ἡ θάλασσα ἀργαλειός
κι' ἡ Κρήτη κάθεται κι' ὑφαίνει
χαρά στά μάτια, ἀδέοφια, που ἀξιωθοῦν
στό πέλαο νά τή δοῦνε!

(Απόσπασμα από τη γαψαδία Ε', Οδύσσεια)

ΣΥΝΤΟΜΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΟΝίκος Καζαντζάκης γεννήθηκε στις 18 Φεβρουαρίου του 1883 στο Ηράκλειο της Κρήτης και συγκεκριμένα στο πατρικό του σπίτι στην οδό Σελίνου (νυν Καζαντζάκη) το οποίο, δυστυχώς, δεν υπάρχει σήμερα. Το 1902 αποφοίτησε από το Γυμνάσιο Ηρακλείου, αφού προηγουμένως είχε φοιτήσει για δύο χρόνια (1897 - 99) στη Γαλλική Σχολή Νάξου. Το 1906 πήρε το πτυχίο της Νομικής από το Πανεπιστήμιο Αθηνών, το οποίο όμως δεν αξιοποίησε επαγγελματικά. Το 1908 πήγε στο Παρίσιο όπου φοίτησε σε Σχολή Πολιτικών Επιοπτημάτων και Φιλοσοφίας κοντά στον Μπερξόν. Το 1911 παντρεύτηκε στο Ηράκλειο τη συμπολίτιδά του Γαλάτεια Αλεξίου, από την οποία όμως χώρισε μετά δέκα χρόνια. Κατά τα 1912 - 13 υπηρέτησε ως εθελοντής στους Βαλκανικούς πολέμους.

Ανήσυχη φύση όπως ήταν, άρχισε από πολύ νωρίς τα ταξίδια, τα οποία συνέχισε μέχρι το τέλος της ζωής του. Ορμητήριο του είχε την Αίγινα, κατοίκησε όμως για ένα διάστημα και στην Αθήνα. Το 1945 αναμίχθηκε στην πολιτική η οποία του ενδιέφερε από τα νεανικά του χρόνια και ίδρυσε τη «Σοσιαλιστική Εργατική Ένωση». Στις 26 Νοεμβρίου του ίδιου έτους ορκίστηκε ως υπουργός ένευ χαρτοφυλακίου επι Κυβερνήσεως Σοφούλη, αξίωμα το οποίο διατήρησε μέχρι την 11η Ιανουαρίου του 1946, κατά την οποίαν υπέβαλλε παραίτηση. Στις 11 Νοεμβρίου 1945 παντρεύτηκε για δεύτερη φορά την Ελένη Σαμίου, έχοντας κουμπάρο τον Άγγελο Σικελιανό. Το 1946 η Εταιρία Ελλήνων Λογοτεχνών της οποίας εχρημάτισε Πρόεδρος για μεγάλο διάστημα, τον πρότεινε μαζί με τον Σικελιανό για το Βραβείο Νομπέλ. Το 1947 διορίστηκε ως σύμβουλος Λογοτεχνίας της Ουνέσκο και ανέλαβε το Γραφείο Μεταφράσεων, θέση την οποία διατήρησε επι 11 μήνες. Το 1948 εγκαταστάθηκε μονίμως στην Αντίμπ της Γαλλίας. Το 1953 διώχθηκε από την Εκκλησία της Ελλάδος ενεπιτυχώς ενώ τρία χρόνια αργότερα, στις 28 Ιουνίου 1956, του απονεμήθηκε στη Βιέννη το Διεθνές Βραβείο Ειρήνης. Στις 26 Οκτωβρίου του έτους 1957 ημέρα Σάββατο και ώρα 10 και 20' το βράδυ, πέθανε στην Πανεπιστημιακή Κλινική του Φραϊμπουργκ της Γερμανίας. Το φέρετρό του έφθασε στην Αθήνα στις 3 Νοεμβρίου και την επάνυριο μεταφέρθηκε στο Ηράκλειο όπου και εξετέθει σε λαϊκό προσκύνημα στον μητροπολιτικό ναό του Αγίου Μηνά. Στις 5 Νοεμβρίου έγινε η κηδεία του και ενταφιάστηκε στο φρούριο Μαρτινέγκο, επι των Ενετικών Τειχών της πόλεως του Ηρακλείου.

ΣΥΝΤΟΜΟ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Νίκος Καζαντζάκης πρωτοπαρουσιάστηκε στα Ελληνικά Γράμματα με το δοκίμιο «Η Αρρώστεια του αιώνος», που δημοσιεύτηκε το 1906 στο περιοδικό «Πινακοθήκη», με το ψευδώνυμο Κάρμα Νιρβαμή. Στη συνέχεια συνεργάστηκε με πολλές εφημερίδες και περιοδικά χρησιμοποιώντας τα ψευδώνυμα Πέτρος Ψηλορεύτης και Ακρίτας. Εκτός από τις πολλές μεταφράσεις που έκανε, έγραψε και τα εξής έργα, αρχίζοντας από το «Οφις και Κρίνο» το οποίο εξέδωσε το 1906:

- Τραγωδίες: «Ο Πρωτομάστορας» (μελοποιήθηκε από τον Μανώλη Καλομοίρη), «Νικηφόρος Φωκάς», «Χριστός», «Οδυσσέας», «Ιουλιανός», «Καποδίστριας», «Κωνσταντίνος Παλαιολόγος», «Μέλισσα», «Σόδομα και Γόμορα», «Θησέας», «Κούρος», «Χριστόφορος Κολόμβος», «Βούδας», «Ο Οθέλος ξαναγυρίζει», «Ηρακλής» κ.α.
- Θεατρικά: «Ξημερώνει» (έπαινος Παντελιδείου Δραματικού Αγώνος 1907), «Φασγά», «Έως πότε;», «Θυσία» (βραβείο Λαοσανείου Δραματικού Αγώνος 1910).
- Μυθιστορήματα: «Αλέξης Ζορμπάς», «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται», «Καπετάν Μιχάλης», «Ο τελευταίο πειρασμός», «Ο φτωχούλης του Θεού», «Toda - Raba», «Καρεταν Elia», «Θέλει λέει νανai ελεύθερος: σκοτώστε τον» κ.α.
- Σενάρια: «Άγιος Παχώμιος και Σία», «Βούδας», «Δον Κιχώτης», «Μουχαμέτης», «Το Δεκαήμερο» (κατά Βοκκάκιον), «Μια ηλιακή έκλειψη».

Ταξιδιωτικά: «Τί είδα στη Ρουσία», «Ισπανία», «Ιαπωνία-Κίνα», «Αγγλία» κ.α.

- Διάφορα: «Ασκητική» (φιλοσοφικό δοκίμιο), «Ο Φρειδερίκος Νίτσε εν τη φιλοσοφίᾳ του Δικαίου και της Πολιτείας» (διατριβή επι υφηγεσία σε καθαρεύοντα γλώσσα), «Σπασμένες ψυχές», (τριλογία), «Ιστορία της Ρωσικής Λογοτεχνίας», «Ένας χρόνος μοναξιά» (ρομάντζο), «Προμηθέας» (τριλογία), «Θεία Κωμωδία» (έμμετρη διασκευή), «Αναφορά στον Γκρέκο» (αυτοβιογραφία), «Ιλιάδα» (μετάφραση σε συνεργασία με τον I. Θ. Κακριδή), «Φάονος», (μετάφραση) και το μεγαλειώδες έπος «Οδύσσεια».

Επίοντς έγραψε πολλά ποιήματα και κυρίως κάντα σε τερτοίνες που κυκλοφόρησαν τελευταίως στον ειδικό τόμο «Τερτοίνες», αφιερωμένα στους «αρχηγούς των ψυχών» που εγκαρδίωσαν τον αγώνα του.

Γενικά το συγγραφικό έργο του N. K. υπήρξε πολυοχιδές και ογκωδέστατο.

Ο Νίκος Καζαντζάκης ως φοιτητής

Στις 20 Σεπτεμβρίου του 1902 ο Νίκος Καζαντζάκης έφτασε στην Αθήνα όπου εγκαταστάθηκε για τις ανάγκες των νομικών του σπουδών. Αν και "σύρθηκε" κατα κάποιο τρόπο προς την Νομική σχολή ενδιδόντας σε πιέσεις του οικογενειακού κυρίως περιβάλλοντος του, ως φοιτητής υπήρξε επιμελέστατος και υποδειγματικός. Αφιερώνοντας στους «στεγνούς» νομικούς όρους και τις τυπικότητες των διαφόρων δικαιικών κατασκευών ένα από τα καλύτερα κομμάτια του εαυτού του, κέρδισε γρήγορα την εκτίμηση των καθηγητών του.

Στις 9 Δεκεμβρίου του 1906 πήρε το πτυχίο του με άριστα. Πρύτανις του Πανεπιστημίου ήταν τότε ο πατέρας της ελληνικής λαογραφίας Νικόλαος Πολίτης, και γραμματέας ο ποιητής Κωστής Παλαμάς.

Στην πρώτη Οκτωβρίου του 1907 φτάνει στο Παρίσιο για να συμπληρώσει τις νομικές του σπουδές χωρίς να χάσει την επαφή του με τη λογοτεχνία και δύο χρόνια μετά (1909) βλέπει το φώς της δημοσιότητας η «εναίσιμος επι υφηγεσία» διατριβή, «Ο Φρειδερίκος Νίτος εν τη φιλοσοφίᾳ του Δικαίου» χάρη στην οποία αποκτά τον τίτλο του δόκτορως της φιλοσοφίας του δικαίου. Την έκδοση του βιβλίου ανέλαβε το κατάστημα Στυλιανού Αλεξίου. Δεύτερη έκδοση δεν έγινε ποτέ και το βιβλίο είναι σήμερα δυσεύρετο.

Δριμ. 5801

ΥΠΟ

ΠΡΟΣΤΑΤΗ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΙ
ΤΩΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Πρωτανέοντος ἐν τῷ Εὐηνοῖ Κράτῳ
τῶν Παναγίουπολεων

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Γ. ΠΟΛΙΤΟΥ
Τακτικοῦ καθηγητοῦ τῆς μιδο-
χογίας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ὀρχο-
γίας

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΘΕΟΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
Τακτικὸς καθηγητής τοῦ Ρωμαϊ-
κοῦ θεάτρου.

Ἐπί δέ τοῦ αρδονοῦ τῆς τῶν νομι-
κῶν Σχολῆς Κοσμήτωρ

ΝΙΚΟΛΑΟΝ Μ. ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΝ
Ἐλληνα τὸ γένος τῆς Θεατρικῆς τῆς
τετραγονίας.

Σαυδάταντα μὲν τοῖς νομικοῖς
τοῖς δι αρρώνα τονικά καθηγητα-
ταῖσισιν τῆς μιδοχογίας ακριβεῖ δι-
καιασίᾳ ΑΡΙΣΤΑ. οἰδηδαί-
μενον.

ἄλλο δόγματος διοδίμον τῆς
τοῦ νομικοῦ Σχολῆς εἰς τοὺς
διδάκτορας.

ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ

Η ΕΘΟΣ ΕΝΕΚΡΙΝΕ ΚΑΙ ΠΑΣΑΣ ΑΥΤΟΙ

ΤΑΣ ΠΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΑΣ ΤΩ ΔΙΔΑΚΤΩΡΙΚΩ
ΤΟΥΤΩ ΑΞΙΩΜΑΤΙ ΤΙ ΠΑΡΟΜΑΡΤΟΥΣΑΣ
ΠΡΟΣΕΝΕΙΜΕ.

Μηνὸς Συντάξεων ἡ πάτη ἡ πέμπτη
μάρτιος τοῦ πανεπιστημίου τοῦ
τοῦ Σχολῆς ἀττά πατού τοῦ προ-
ταγού τοῦ Κοσμήτορος αἴνοιε-
ρος υπερηφανίαν.

Τούτο δὲ τοῦ γενέρου πανεπιστημίου
τοῦ διατάξεως τοῦ πανεπιστημίου τοῦ
πανεπιστημίου τοῦ Παναγίουπολεων τοῦ
τοῦ Σχολῆς ἀττά πατού τοῦ προ-
ταγού τοῦ Κοσμήτορος αἴνοιε-
ρος υπερηφανίαν.

Ο Πεντάτη

Ν. Γ. Πολίτη

Ο Κοσμήτωρ

Δ. Φρεγανόπουλος

Κ. Παλαμᾶς

Αντρέας Λαζαράκος

τοῦ Σχολῆς τοῦ 18 Ιουλίου 1909.

τοῦ Γεωργίου τοῦ Πεντατεύου
τοῦ Καστορίου

Αντρέας Λαζαράκος

Οι δύο όψεις του πρωτοτύπου του χειρόγραφου πυχίου του Νίκου Καζαντζάκη

Δριμ. 5801

ΥΠΟ ΠΡΟΣΤΑΤΗ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΙ ΤΩ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ ΓΕΩΡΓΙΩ,

Πρωτανέοντος ἐν τῷ ἀθήνησιν ἔθνικῷ Πανεπιστημίῳ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Γ. ΠΟΛΙΤΟΥ Τακτικοῦ καθηγητοῦ τῆς μιθολογίας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιολογίας
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΘΕΟΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ Τακτικός καθηγητής τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου.

Ἐπι δέ τοῦ παρόντος τῆς τῶν νομικῶν Σχολῆς Κοσμήτωρ.

ΝΙΚΟΛΑΟΝ Μ. ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΝ

Ἐλληνα τὸ γένος ἐξ Ἡρακλείου τῆς Κρήτης δόμωνενον. Σπουδάστα μέν περὶ τὴν νομικήν.
Τὴν δέ πρός τα νομικά μαθήματα ἐπίδοσιν ἐν τῇ γενομένῃ ἀκριβεῖ δοκιμασίᾳ ΑΡΙΣΤΑ ἐπιδειξάμενον.
ἀπὸ δόγματος διοδίμον τῆς τῶν Νομικῶν Σχολῆς εῖς τούς διδάκτορας.

ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ

Η ΕΘΟΣ ΕΝΕΚΡΙΝΕ ΚΑΙ ΠΑΣΑΣ ΑΥΤΟΙ ΤΑΣ ΠΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΑΣ ΤΩ ΔΙΔΑΚΤΩΡΙΚΩ ΤΟΥΤΩ
ΑΞΙΩΜΑΤΙ ΠΑΡΟΜΑΡΤΟΥΣΑΣ ΠΡΟΣΕΝΕΙΜΕ.

Μηνὸς Δεκεμβρίου ἐνάτη επί δεκάδη ἔτει χιλιοστῷ ἐνακοσιοστῷ ἔκτῳ.

Τοῦθ' οὕτω δὴ γενόμενον δηλοῦται τῷ διπλώματι τῷδε οὐ μόνον ταῖς σφραγίσι τοῦ Πανεπιστημίου
καὶ τῆς Σχολῆς ἀλλὰ καὶ τοῖς τοῦ Πρωτάνεως καὶ κοσμήτορος αὐτογράφοις κεκυρωμένῳ.

Ο Πρωτανῆς Ν.Γ. Πολίτης

Ο Κοσμήτωρ Δ. Θεοφανόπουλος

Ο Γραμματεύς Κ. Παλαμᾶς

ἀκριβεῖς ἀντίγραφον

Ἐν Ηρακλείῳ κρ. 18 Ιουλίου 1909

ο Γραμματεύς τοῦ πρωτοδικείου Ηρακλείου Μ. Λαγουδιανάκης

Mετά από έρευνα του δικηγόρου Ηρακλείου Ευδόξιου Σαριδάκη, ήρθαν στην επιφάνεια εγγραφα που καθιστούν βέβαιο το γεγονός ότι ο Νίκος Καζαντζάκης κατόπιν αιτήσεως του και ακολουθόντας την νόμιμη διαδικασία διορίστηκε δικηγόρος στο πρωτοδικείο Ηρακλείου. Συγκεκριμένα βρέθηκαν τα παρακάτω έγγραφα:

- Το από 20-7-1909 διαβιβαστικό έγγραφο και την έκφραση γνώμης του Εισαγγελέως Εφετών Χανίων προς την επι της Δικαιοσύνης και των Εξωτερικών Επίτροπων.
- Την υπο χρονολογίαν 18-7-1909 ιδιόχειρ αίτηση του N. Καζαντζάκη.
- Το υπ' αριθμ. 5801/18-7-1909 ακριβές αντίγραφο του πτυχίου του Συγγραφέα.
- Πιστοποιητικό του Γραμματέως Πρωτοδικών Ηρακλείου υπο χρονολογίαν 18-7-1909 περί μή πτωχεύσεως του N.K.
- Πιστοποιητικό του Γραμματέως της Εισαγγελίας Ηρακλείου υπο χρονολογίαν 18-7-1909 περί μη καταδίκης του.
- Το υπό χρονολογίαν 26-6-1909 πιστοποιητικόν του τότε Δικηγόρου Γεωργίου K. Μαρή περί της πρακτικής εξασκήσεως του N.K.
- Το πρακτικόν της Εκτελεστικής Επιτροπής.
- Το κείμενο του υπ' αριθμ. 86/1909 Διατάγματος.
- Φωτοτυπικό του Φ.Ε.Κ.
- Το από 25-7-1909 έγγραφο (ανακοινώσεως του Διορισμού) του επί της Δικαιοσύνης και Εξωτερικών Επιτρόπου πρός τον N.K.

Τα ακριβή αντίγραφα όλων των παραπάνω εγγράφων, παραδόθηκαν στο Δικηγορικό Σύλλογο στις 20 Ιουνίου 1983 και έκτοτε αποτελούν περιουσία και τιμή του Δικηγορικού Συλλόγου Ηρακλείου.

Το υπ' αριθμόν 42 φύλλο της εφημερίδας της Κυβερνήσεως της 10ης Αυγούστου 1909, τεύχος 20, με το οποίο ο Νίκος Καζαντζάκης διορίσθηκε δικηγόρος Ηρακλείου

Δικαιοτηρίος πλην των Εφετιών.
Δι'- όμοιος ύπ' ορισθείσεις ίσης η διωρίσθη ο Νίκος Καζαντζάκης δικηγόρος παρ' απασι τοις εν Κρήτη Δικαιοτηρίος πλην των Εφετιών.

Δι'- όμοιοι ύπ' ορισθείσεις ίσης η διωρίσθη προσωρινής πλην των Εφετιών.

Δικαιοτηρίος πλην των Εφετιών.

Δικαιοτηρίος πλην των Εφετιών.

Το Δ. Σ. του Δικηγορικού Συλλόγου Ηρακλείου κατόπιν οχετικής αιτήσεως του δικηγόρου E. Σαριδάκη με το υπ' αριθμ. επίσημο πρακτικό 6/14 Ιουνίου 1983 αποφάσισε ομόφωνα την ανακήρυξη του Νίκου Καζαντζάκη ως επίτιμου μέλους του Συλλόγου. Ειδική εκδήλωση για το σκοπό αυτό έγινε στις 22 Ιουνίου 1983 με ομιλητές τον E. Σαριδάκη & Σ. Φιοράκη.

O Νίκος Καζαντζάκης θυσίασε μια πολλά υποσχόμενη καριέρα επιτυχημένου δικηγόρου, για την μεγάλη του αγάπη το γράφιμο. Κέρδισε όμως προς όφελος της Ελλάδας αλλά και της υφηλίου την αθανασία και μια λαμπρή θέση ανάμεσα στα μεγαλύτερα ονόματα της παγκόσμιας λογοτεχνίας. Αν και δεν τιμήθηκε με το βραβείο Νόμπελ για το οποίο είχε προταθεί, ένα χρόνο πριν τον θάνατό του (1956) του απενεμήθει στη Βιέννη το παγκόσμιο βραβείο Ειρήνης.

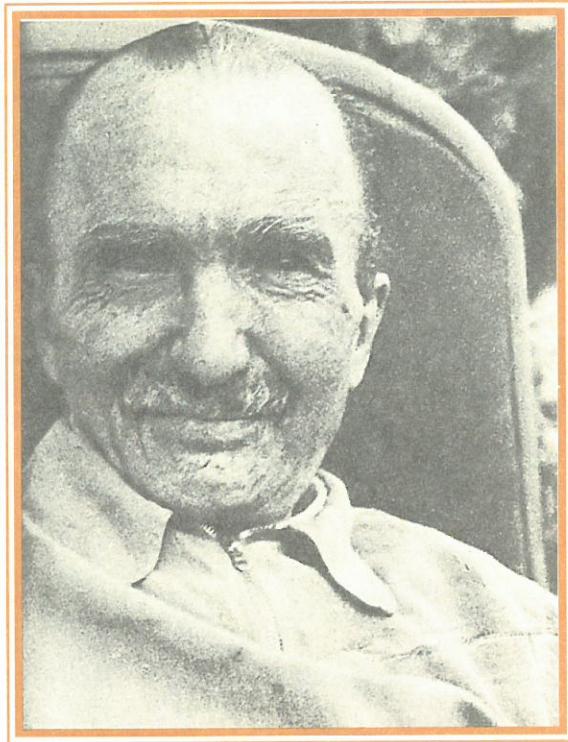

Ο Νίκος Καζαντζάκης και η σύζυγος του Ελένη με το δίπλωμα που του δόθηκε μαζί με το βραβείο Ειρήνης

ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ KAZANTZAKΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΒΡΑΒΕΙΟΥ ΕΙΡΗΝΗΣ

«*A*γαπητοί φίλοι,
Δέχομαι τὴν ὑψηλὴν ἀντὴν ἀμοιβῆ, τὸ παγκόσμιο βραβεῖο τῆς Εἰρήνης, ὅπως ἔνας γέρος ἐργάτης τὸ μεροκάματό του ἄμα πιὰ βραδυάσει. Εἶμαι βαθειὰ συγκινημένος συνάμα καὶ ντρέπομαι καὶ δὲν ξέρω τι νὰ κάμω.
Εἶμαι ἄξιος νὰ δεχθῶ τέτοιο μεροκάματο;
Τις πρῶτες στιγμές δίστασα καὶ τέλος μονάχα ἐξ ὀνόματος τῆς Κρήτης, τῆς πατρίδας μου, θεώρησα πῶς μπορῶ να δεχτῶ μιὰ τέτοια τιμή.
Αὐτὴ μονάχα, ἡ Κρήτη, τὸ τραγικὸν νησί, ποὺ τόσο ἀκριβὰ κατάχτησε τὴν Εἰρήνη, εἶναι ἄξια γιὰ μιὰ τέτοια ἀμοιβῆ.
Αἰῶνες πολλοὺς ἡ Κρήτη ἀγωνιζόταν γιὰ τὴν Εἰρήνη μὰ δὲν μποροῦσε νὰ τὴν πάρῃ παρὰ διαβαίνοντας ποτάμια αἵματα καὶ δάκρυα. Νά γιατὶ ἀπὸ τὴν παιδικὴ μου ἥλικα, ἔξησα μὲ πολλή ἔνταση τὸ τραγικὸν νόημα τῆς ζωῆς καὶ τὴν πικρὴ γεύση τοῦ ἀγῶνα. Μὲ συνεπῆρε ἡ πνοή τῆς Κρήτης καὶ προσπάθησα ὡς ἀνθρωπος κι' ὡς συγγραφέας, νὰ πολεμῶ γιὰ τὴν ἐλευθεριά, τὴν εἰρήνη καὶ τὴν ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου.

N. KAZANTZAKΗΣ»

ΤΟ «ΠΙΣΤΕΥΩ» ΤΟΥ KAZANTZAKΗ

1. Πιστεύω σ' ἔνα Θεό, Ἀκρίτα, Διγενῆ, στρατεβόμενο, πάσχοντα, μεγαλοδύναμο, ὅχι παντοδύναμο, πολεμιστὴ στ' ἀκρότατα σύνορα, στρατηγό, ἀφτοκράτορα σὲ ὅλες τὶς φωτεινές δύναμες, τὶς δρατές καὶ τὶς ἀδρατες.
2. Πιστεύω στ' ἀναρίθμητα, ἐφήμερα προσωπεῖα ποὺ πῆρε δ Θεός στοὺς αἰῶνες καὶ ἔκρινο πίσω ἀπὸ τὴν ἀπαφτη ροή του τὴν ἀκατάλυτη ἐνότητα.
3. Πιστεύω στὸν ἄγρυπνο βαρὺν ἀγῶνα του, ποὺ δαμάζει καὶ καρπίζει τὴν ὑλη τὴν ἔωδόχα πηγὴ φυτῶν, ζώων κ' ἀνθρώπων.
4. Πιστεύω στὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου, τὸ χωματένιο ἄλωνι, ὅπου μέρα καὶ νύχτα παλέβει δ Ἀκρίτας μὲ τὸ Θάνατο.
5. Βοήθεια! Κράξεις, Κύριε. Βοήθεια! Κράξεις, Κύριε, κι' ἀκούω.
6. Μέσα μου οἱ πρόγονοι καὶ ἀπόγονοι κι οἱ ράτσες ὅλες, κι' ὅλη ἡ γῆς, ἀκοῦμε μὲ τρόμο, μὲ χαρά, τὴν κραβήγη σου.
7. Μακάριοι ὅσοι ἀκοῦν καὶ χύνονται νὰ σὲ λυτρώσουν, Κύριε, καὶ λέν: Ἐγώ καὶ Σὺ μονάχα ὑπάρχονμε.
8. Μακάριοι ὅσοι σὲ λύτρωσαν, σμίγουν μαξί Σου, Κύριε, καὶ λέν: Ἐγώ καὶ Σὺ εἶμαστε ἔνα.
9. Καὶ τρισμακάριοι ὅσοι κρατοῦν καὶ δὲ λυγοῦν, ἀπάνω στοὺς ὥμους τους, τὸ μέγα, ἐξαίσιο, ἀποτρόπαιο μυστικό:

Καὶ τὸ ἔνα τοῦτο δὲν ὑπάρχει!

Ο ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ «ΑΣΚΗΤΙΚΗ»

E

οχόμαστε ἀπό μιὰ σκοτεινὴ ἄβυσσο καταλήγομε σὲ μιὰ σκοτεινὴ ἄβυσσο τὸ μεταξὺ φωτεινὸ διάστημα τὸ λέμε Ζωὴ.

Ἐφτὺς ὡς γενηθοῦμε ἀρχίζει κ' ἡ ἐπιστροφὴ ταφτόχρονα τὸ ξεκίνημα κ' γυρισμός· κάθε στιγμὴ πεθαίνουμε.

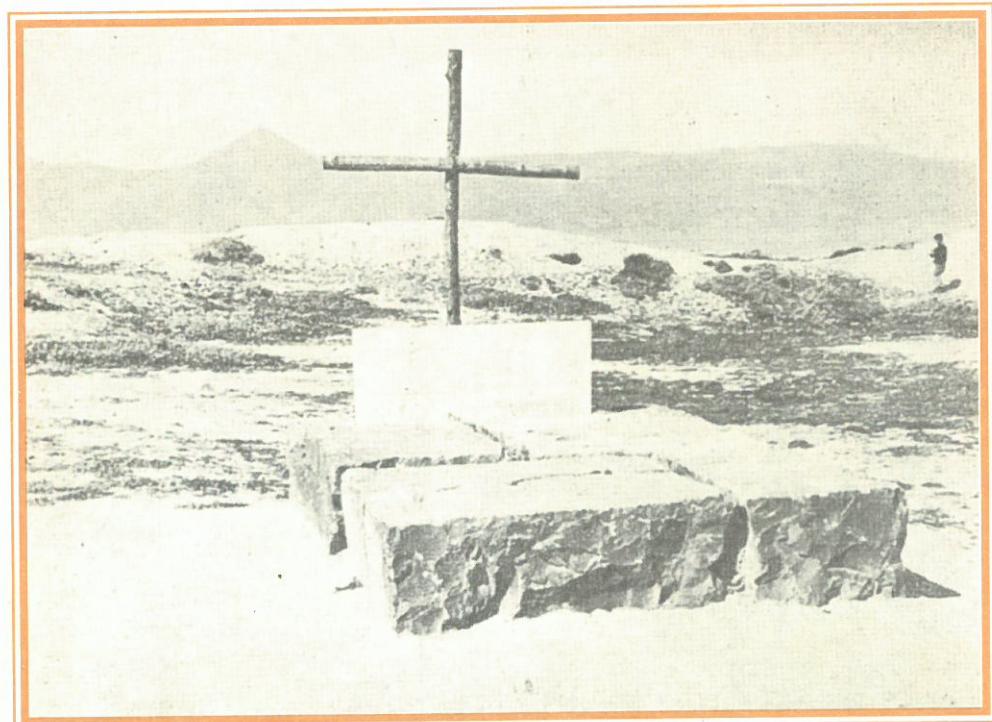
Γιαφτό πολοὶ διαλάλησαν: Σκοπός τῆς ζωῆς εἶναι ὁ Θάνατος.

Μὰ κ' ἐφτὺς ὡς γενηθοῦμε, ἀρχίζει κ' ἡ προσπάθεια νὰ δημιουργήσουμε, νὰ συνθέσουμε, νὰ κάμουμε τὴν ὕλη ζωῆς κάθε στιγμὴ γενούμαστε.

Γιαφτό πολοὶ διαλάλησαν: Σκοπός τῆς ἐφήμερης ζωῆς εἶναι ἡ ἀθανασία.

Στὰ πρόσκαιρα ζωντανὰ σώματα τὰ δυὸ τοῦτα ρέματα παλεβουν: α' ὁ ἀνήφορος πρός τὴν σύνθεση, πρὸς τὴν ζωήν, πρὸς τὴν ἀθανασία β' ὁ κατήφορος πρὸς τὴν ἀποσύνθεση, πρὸς τὴν ὕλην, πρὸς τὸ θάνατο. Καὶ τὰ δυὸ ρέματα πηγάζουν ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς ἀρχέγονης οὐσίας. Στὴν ἀρχὴν ἡ ζωὴ ἔσφριάζει· σὰν παράνομη φαίνεται, σὰν παραφύση, σὰν ἐφήμερη ἀντίδραση στὶς σκοτεινές αἰώνιες πηγές· μὰ βαθύτερα νιόθουμε: ἡ Ζωὴ εἶναι κ' ἀφτὴ ἄναρχη, ἀκατάλυτη φορὰ τοῦ Σύμπαντου. Ἀλιῶς ποῦθε ἡ πανανθρώπινη δύναμη ποὺ μᾶς σφεντονίζει ἀπὸ τὸ ἀγένητο στὸ γενητὸ καὶ μᾶς γκαρδιόνει, φυτά, ζῶα, ἀνθρώπους, στὸν ἀγώνα; Καὶ τὰ δυὸ ἀντίδρομα ρέματα εἶναι ἄγια.

Χρέος μας λοιπὸν νὰ συλάβουμε τ' ὅραμα ποὺ χωράει κ' ἐναρμονίζει τὶς δυὸ τεράστες τοῦτες ἄναρχες, ἀκατάλυτες δόρμες· καὶ μὲ τ' ὅραμα τοῦτο νὰ ρυθμίσουμε τὸ στοχασμό μας καὶ τὴν πράξην.

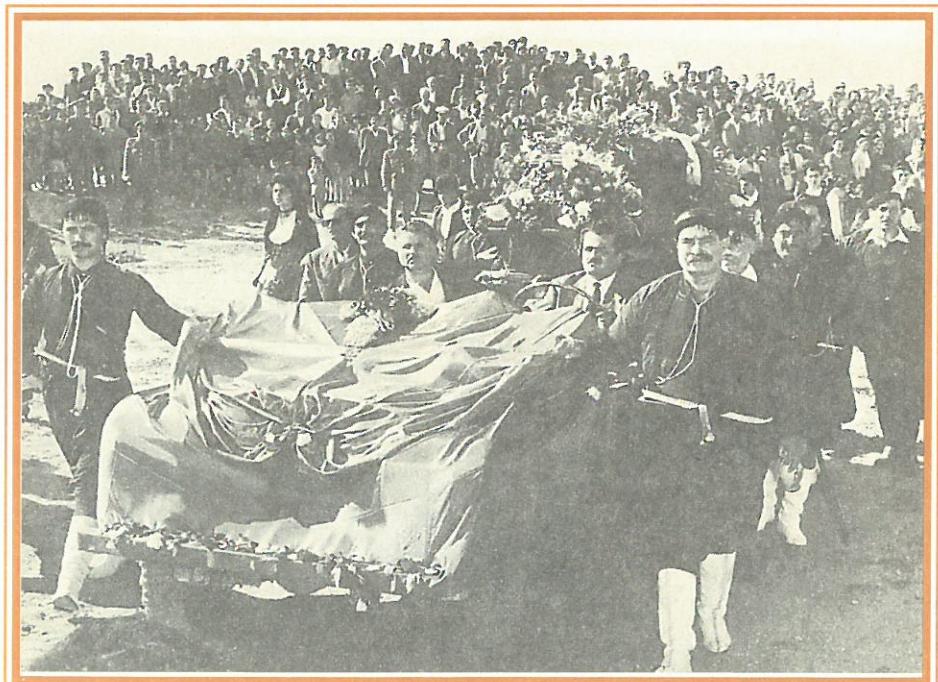
Ο Τάφος του Νίκου Καζαντζάκη στο Φρούριο Μαρτινέγκο

H πόλη του Ηρακλείου τίμησε επανειλημένα τον δημότη της Νίκο Καζαντζάκη όσο ζούσε, αλλά και μετά τον θάνατό του, αναγνωρίζοντας εκτός από την καθαρά πνευματική αξία του και το εν γένει ηθικό αλλά και υλικό όφελος το οποίο έχει προκύψει γι' αυτόν όπως και για ολόκληρη άλλωστε την Κρήτη, από την παγκόσμια προβολή του έργου του.

Ειδικότερα:

- Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου δόθηκε το όνομά του στην οδό που άλλοτε βρίσκονταν το οπίτι όπου γεννήθηκε και μεγάλωσε ο Ν. Καζαντζάκης (πρώην οδό «Σελίνου»). Στο σημείο εκείνο εντοιχίστηκε σχετική αναμνηστική πλάκα.
- Στις 5 Νοεμβρίου του 1957, σε μια μεγαλειώδη κηδεία, με πλήθος λαού και με την παρουσία προσωπικοτήτων απ' όλο τον κόσμο, αποχαιρέτησε τον Νίκο Καζαντζάκη. Ο τάφος του βρίσκεται στον προμαχώνα «Μαρτινέγκο» και αποτελεί ένα από τα αξιοθέατα της πόλης του Ηρακλείου.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι ο Δήμος Ηρακλείου αντιστάθηκε δυναμικά στις απόπειρες δίωξής του με το ψήφισμα της 1ης Μαρτίου του 1955 με το οποίο το Δημοτικό Συμβούλιο ύψωσε φωνή διαμαρτυρίας κατά της απόφασης της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδας «περί απαγορεύσεως της κυκλοφορίας των βιβλίων του Νίκου Καζαντζάκη και περί επιβολής πνευματικών κυρώσεων κατ' αυτούν υπό του Πατριάρχου Κων/πόλεως». Το ψήφισμα αυτό έγινε αφορμή να εξεγερθεί η Πανελλήνια κοινή γνώμη με αποτέλεσμα οι «προτάσεις» της να μην τύχουν εφαρμογής.

Στυγμιότυπο από την κηδεία του Νίκου Καζαντζάκη

To μουσείο "Καζαντζάκη" στους Βαρβάρους - Μυρτιά

*T*ο 1983 ο Γιώργος Α. Ανεμογιάννης, σκηνογράφος ίδρυσε και ολοκλήρωσε το πνευματικό σπίτι του Νίκου Καζαντζάκη στο πατρικό χωριό Βαρβάρους - Μυρτιά. Στο μουσείο στεγάζονται χειρόγραφα, κειμήλια, προσωπικά είδη, φωτογραφίες, ανέκδοτες επιστολές, βιβλία καθώς και μια θαυμάσια ταινία σε εξη γλώσσες που ιστορεί τη ζωή και το έργο του οικουμενικού συγγραφέα.

Εγκαινιάστηκε στις 26 Ιουνίου του 1983 και λειτουργεί υπό την άγρυπνη φροντίδα του ιδρυτή του Γιώργου Ανεμογιάννη.

ΓΙΑ ΤΟΝ NIKO KAZANTZAKH ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ

- Το γέλιο δεν τον άφησε ποτέ - κι ούτε η αγάπη του η παράφορη για τον κόσμο και τους ανθρώπους.

Αλέξης Μινωτής

- Πολλές χαρές μου έδωκε η ζωή, δεν έχω παράπονο. Ωστόσο από τα πιο μεγάλα δώρα της, λογαριάζω που θέλησε να με κάνει συνεργάτη του Κ. στη μετάφραση της Ιλιάδας.

I. Θ. Κακριδής

- Αυπήθηκα που πήρα εγώ το Νόμπελ. Έπρεπε να το είχε πάρει ο Νίκος Καζαντζάκης.

Αλμπερ Καμν

- Είς το πρόσωπον του Καζαντζάκη χαιρετίζομεν τον Κρητικόν, ο οποίος διέσπειλε την Κρήτην έως τα ακρότατα όρια του πνεύματος.

M. Παρλαμάς

- Η ευγένεια των σκοπών του Καζαντζάκη του επέτρεπε πάντα να φανερώνει ακέραιη τη σκέψη του.

Παντελής Πρεβελάκης

Χαρα, σες ιερά βρυγες τη μοναξία, σεν αλεφρον αγέρα,
ν' ανηφορίτης μοναχος, μ' έτα διγνόφυλο στα δόρυα!

27-8-27

Kazantzakis

